

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
2^{ης} ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ ΤΗΣ 29/09/2016

**Θέμα 1: Σχέδιο Νόμου Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
«Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών – Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών
και Διδακτορικές Σπουδές».**

Η Σύγκλητος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών μετά από συζήτηση σχετικά με το υπό διαβούλευση σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με τίτλο «Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών - Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών και Διδακτορικές Σπουδές» ομόφωνα αποφασίζει:

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ) διακρίνεται τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς για τις Μεταπτυχιακές και Διδακτορικές σπουδές που προσφέρει στους φοιτητές του. Τα 36 αυτοχρηματοδοτούμενα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του ΟΠΑ κατέχουν υψηλές θέσεις στις διεθνείς λίστες κατάταξης αντίστοιχων ΠΜΣ. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν την αναγκαία υψηλής ποιότητας μεταπτυχιακή εκπαίδευση σε νέους πτυχιούχους και σε εργαζόμενους για να καταστούν ή να παραμείνουν ανταγωνιστικοί στον χώρο εργασίας τους. Επίσης, έχουν συντελέσει στη διεθνή αναγνώριση του ΟΠΑ, στη διεθνοποίηση των σπουδών του με ανταλλαγές καθηγητών/φοιτητών, και με αυτό τον τρόπο υπηρετούν την εθνική ανάγκη αποτροπής της υφιστάμενης τάσης εκροής νέων επιστημόνων και Καθηγητών από τη χώρα μας. Η υψηλή ζήτηση των ΠΜΣ, που οφείλεται στα προαναφερθέντα, σε συνδυασμό με την ύπαρξη διδάκτρων, που καθορίζονται με βάση την αρχή της ανταποδοτικότητας, εξασφαλίζουν πόρους για τη λειτουργία τους, καθώς και για τη χρηματοδότηση μιας σειράς βασικών αναγκών του Πανεπιστημίου, όπως: ενίσχυση της έρευνας, χορήγηση υποτροφιών σε φοιτητές, απασχόληση εξωτερικών συνεργατών, αμοιβές Καθηγητών για διδασκαλία πλέον του νόμιμου φόρτου, αμοιβές επισκεπτών Καθηγητών υψηλού κύρους, αμοιβές βοηθών, ανανέωση και επέκταση ερευνητικών υποδομών, διεθνείς συνεργασίες και τέλος καλύπτουν σημαντικό μέρος των λειτουργικών δαπανών του Ιδρύματος.

Σε όλες τις χώρες του κόσμου, το πανεπιστήμιο καθορίζει το ίδιο τον τρόπο οργάνωσης των μεταπτυχιακών προγραμμάτων του, στο πλαίσιο του αυτοδιοίκητου και αρχών που θέτει η πολιτεία. Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των Πανεπιστημίων είναι αναγκαίες και σχετίζονται με το επιστημονικό αντικείμενο, την εμπειρία του κάθε Πανεπιστημίου στην οργάνωση μεταπτυχιακών κύρους, τη διεθνοποίησή του, την έμφαση σε εργαζόμενους ή μη φοιτητές κ.λπ. Η ορθολογική οργάνωση και η βελτίωση των ΠΜΣ πρέπει να αποτελεί διαρκή επιδίωξη κάθε Ιδρύματος, καθώς η ακαδημαϊκή ποιότητα των μεταπτυχιακών σπουδών και η μετεξέλιξή τους, ώστε να παρακολουθούν τις επιστημονικές εξελίξεις, έχουν αυτονότητα άμεσο αντίκτυπο στις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων του και στην ικανότητά του να γονιμοποιεί τομείς αιχμής

και μεγάλης εξειδίκευσης, συμβάλλοντας και με αυτό τον τρόπο στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Ο τρόπος και τα μέσα επιδίωξης του στόχου αυτού πρέπει να καθορίζονται από κάθε ίδρυμα, σύμφωνα με τον στρατηγικό προγραμματισμό ανάπτυξής του, με σαφώς καθορισμένες και διαφανείς εσωτερικές διαδικασίες. Το κανονιστικό πλαίσιο που θέτει η Πολιτεία πρέπει να προσφέρει επαρκή περιθώρια προσαρμογής στις ιδιαιτερότητες των γνωστικών αντικειμένων και στη στρατηγική κάθε Ιδρύματος.

Επιπρόσθετα, σημαντικό ρόλο στη διαρκή βελτίωση και αναβάθμιση των ΠΜΣ έχουν, όπως προκύπτει και από τη διεθνή πρακτική, οι εξειδικευμένοι εξωτερικοί μηχανισμοί αξιολόγησης και πιστοποίησης Πανεπιστημιακών Προγραμμάτων. Οι μηχανισμοί αυτοί ωθούν κάθε ίδρυμα στη συστηματική αναθεώρηση και βελτίωση τόσο κάθε ΠΜΣ όσο και της συνολικής στρατηγικής του ιδρύματος για την ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών.

Το υπό διαβούλευση Σχέδιο Νόμου δεν εμπνέεται από τις παραπάνω αρχές. Η βασική του φιλοσοφία περιορίζει το συνταγματικά κατοχυρωμένο αυτοδιοίκητο των Ιδρυμάτων. Το σχέδιο διαπνέεται από μία ισοπεδωτική λογική ομογενοποίησης που αντιλαμβάνεται όλα τα ΠΜΣ ως ομοειδή ανεξαρτήτως επιστημονικού αντικειμένου και Ιδρύματος. Πρόδηλος βασικός στόχος του είναι η κατάργηση των διδάκτρων, παρά την απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας που κρίνει νόμιμη την ύπαρξη διδάκτρων στα ΠΜΣ.

Η Σύγκλητος επιθυμεί να καταστήσει σαφές ότι σε περίπτωση νομοθέτησης του εν λόγω Σχεδίου Νόμου το ΟΠΑ θα υποστεί ανεπανόρθωτες βλάβες.

Συγκεκριμένα:

α) Η κατάργηση των διδάκτρων θα έχει ως συνέπεια τη μη κάλυψη του κόστους λειτουργίας των ΠΜΣ και ως εκ τούτου τα περισσότερα από αυτά, ενδεχομένως όλα, θα υποχρεωθούν να διακόψουν τη λειτουργία τους.

β) Η κατάργηση των διδάκτρων, χωρίς πρόβλεψη για την αναπλήρωση των πόρων που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία των ΠΜΣ, θα πλήξει την ποιότητα και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ΠΜΣ.

γ) Θα επηρεαστούν αρνητικά τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, δεδομένου ότι τα ΠΜΣ συμβάλλουν ενισχυτικά στην ποιότητα των προπτυχιακών σπουδών.

δ) Η διακοπή ΠΜΣ υψηλής στάθμης θα πλήξει τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις που αδυνατούν να αναζητήσουν αντίστοιχα αξιόλογα προγράμματα στο εξωτερικό.

ε) Η διακοπή μιας επίπονης προσπάθειας 35 ετών, που είχε αξιόλογα αποτελέσματα σύμφωνα με τις διεθνείς κατατάξεις αυτών των ΠΜΣ, θα συρρικνώσει και θα υποβαθμίσει ακαδημαϊκά το Ίδρυμα.

στ) Με δεδομένη την αδυναμία της Πολιτείας να χρηματοδοτήσει επαρκώς τα ΑΕΙ, η στέρηση πόρων από τα διδάκτρα θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία του Ιδρύματος να καλύψει λειτουργικές του δαπάνες.

ζ) Μεγάλος αριθμός συνεργατών του Πανεπιστημίου (περισσότεροι των 300) που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα ΠΜΣ θα στερηθούν εργασίας και εισοδήματος.

η) Θα στερήσει το Ίδρυμα από τη δυνατότητα συντήρησης, αναβάθμισης και επέκτασης ερευνητικών υποδομών και απασχόλησης νέων ερευνητών που χρηματοδοτούνται από πόρους των ΠΜΣ.

Η Σύγκλητος θεωρεί ότι :

1. Το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας των μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών είναι επαρκές. Στην ολοκλήρωσή του θα συμβάλει η έκδοση των προβλεπόμενων από το νόμο Οργανισμού και Εσωτερικού Κανονισμού που έχουν κατατεθεί στο Υπουργείο ήδη από το 2014.
2. Για τη διασφάλιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου που παρέχεται από τα ΠΜΣ θα πρέπει να γίνεται συστηματικά εξωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ μέσω της ΑΔΙΠ, πέραν της εσωτερικής αξιολόγησης από τις υφιστάμενες δομές του Ιδρύματος.
3. Το ύψος των διδάκτρων των ΠΜΣ πρέπει να ορίζεται από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος στη βάση της αρχής της ανταποδοτικότητας, σύμφωνα με την οποία οι υπηρεσίες που λαμβάνει ο φοιτητής δικαιολογούν πλήρως το ύψος των διδάκτρων, υπηρετώντας τους ακαδημαϊκούς και στρατηγικούς στόχους του Πανεπιστημίου και την κοινωνική αποστολή του.

Για όλους αυτούς τους λόγους, η Σύγκλητος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών ζητά τη συνολική επανεξέταση του Σχεδίου Νόμου, ώστε να αποφευχθούν ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για το Ίδρυμα και για τη λειτουργία των Μεταπτυχιακών Σπουδών.

.....
Ακριβές Απόσπασμα
Αθήνα, 29-09-2016
Ο Πρύτανης

*

Καθηγητής Εμμανουήλ Α. Γιακουμάκης

*Η υπογραφή έχει τεθεί στο πρωτότυπο που παραμένει στο αρχείο του φορέα.